

Передача, примусове відчуження або вилучення автомобіля

Примусова передача авто на користь ЗСУ може відбуватися шляхом: [pullquote]Спойлер: відчуження авто чи його мобілізація допускається лише у виключних випадках, за попереднім рішенням конкретних осіб, обов'язково на оплатній основі, або згідно з мобілізаційними планами та із чітким документальним оформленням.

Без дотримання зазначених правил примусове вилучення транспорту тягне за собою відповідальність аж до кримінальної. Законне ж вилучення авто для воєнних потреб безпосередньо на дорозі, під час переміщення приватних осіб, технічно неможливе.

[/pullquote]

1) примусового відчуження згідно із Законом України "Про передачу, примусове відчуження або вилучення майна в умовах правового режиму воєнного чи надзвичайного стану" № 4765 (далі Закон № 4765);

2) виконання військово-транспортного обов'язку (мобілізація) згідно із Законом України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» № 3543 (далі Закон № 3543).

Отже, маємо два основних варіанти:

а) примусове відчуження автомобіля для потреб, пов'язаних із воєнним чи надзвичайним станом;

б) тимчасове вилучення із зобов'язанням повернути автомобіль (мобілізація).

Розглянемо ці випадки детальніше.

ПРИМУСОВЕ ВІДЧУЖЕННЯ АВТОМОБІЛЯ

1. Прийняття рішення

Відповідно до статті 5 Закону №4765 примусове відчуження або вилучення майна здійснюється за рішенням органу виконавчої влади, Ради міністрів Автономної Республіки Крим, військового командування, органу місцевого самоврядування, на яких відповідно до указу Президента України про введення правового режиму надзвичайного стану покладено здійснення заходів надзвичайного стану (далі – військове командування, орган, на який покладено здійснення заходів правового режиму надзвичайного стану).

*Тобто рішення може прийматися виключно **вищим командуванням Збройних сил України** або окремо визначених їх підрозділів та за погодженням з державною адміністрацією. **Без погодження** допускається ухвалення рішення лише **у місцях бойового зіткнення**.*

***Примітка:** Начальник патруля, старший вартовий, командир загону територіальної оборони тощо не наділені таким правом.*

2. Документальне оформлення

*Відчуження оформлюється **Актом про примусове відчуження або вилучення майна**.*

***Перед відчуженням здійснюється оцінка** ринкової вартості майна, оригінал висновку про яку надається власнику. Розмір оцінки може бути оскаржено в суд*

Такі відчужені транспортні засоби підлягають обов'язковому тимчасовому державному обліку за заявою власника шляхом внесення відповідної інформації до Єдиного державного реєстру транспортних засобів та відповідного журналу. До заяви

власника додаються копія документа, що посвідчує його особу, а також копія акта про примусове відчуження або вилучення майна. На такі транспортні засоби видають тимчасові реєстраційні талони, що є дійсними в період дії правового режиму воєнного чи надзвичайного стану та протягом 90 діб після його припинення або скасування, та закріплюють інші номерні знаки, ніж були у попереднього власника. Подальшою перереєстрацією вже займається новий власник.

3. Відшкодування вартості

Власник має право подати Заяву про виплату наступної повної компенсації за примусово відчужене майно (далі – заява), яка приймається, обліковується і розглядається за місцем відчуження майна (до територіального центру комплектування та соціальної підтримки).

До заяви додаються акт про примусове відчуження майна та висновок про вартість такого майна.

Відмова у прийнятті та розгляді заяви не допускається.

Компетентні органи, розглядають заяву протягом десяти робочих днів з дня її подання.

У разі виникнення потреби в перевірці викладених у заяві фактів та з'ясуванні додаткових обставин заява розглядається протягом одного місяця.

За результатами розгляду заяви органи оформлюють висновок про здійснення виплат для наступної повної компенсації за майно, примусово відчужене в умовах правового режиму воєнного чи надзвичайного стану

Висновок оформляється у трьох примірниках. Перший примірник передається заявникові, другий – територіальному органу Казначейства, третій зберігається за місцем його оформлення.

ВІЙСЬКОВО-ТРАНСПОРТНИЙ ОБОВ'ЯЗОК

1. Передбачає тільки тимчасове користування. Тож мобілізоване авто повертають власнику протягом 30 календарних днів після оголошення демобілізації (ч. 3 ст. 6 Закону № 3543). Тобто, **переходу права власності не відбувається**;
2. Передбачає безоплатне користування, але якщо транспортному засобу було завдано шкоди, власники мають право на компенсацію (п. 36 Положення № 1921).

1. Прийняття рішення про мобілізацію

Підставою для передачі транспортного засобу чи техніки в разі виконання воєнно-транспортного обов'язку є рішення місцевих держадміністрацій згідно за поданням територіальних центрів комплектування та соціальної підтримки та доводяться до відома:

керівників підприємств, установ та організацій під час мобілізації – через територіальні центри комплектування та соціальної підтримки шляхом вручення відповідних часткових нарядів;

громадян – власників транспортних засобів під час мобілізації у разі введення правового режиму воєнного стану – через територіальні центри комплектування та соціальної підтримки шляхом вручення часткових нарядів.

Частковий наряд – розпорядчий документ голови місцевої держадміністрації, в якому встановлено під час мобілізації для керівників підприємств, установ та організацій завдання з передачі військовим формуванням визначених транспортних засобів і техніки, а також порядок, пункти та строки передачі.

2. Документальне оформлення передачі-повернення авто

Прийняття та повернення авто оформлюються актами:

- 1) **Акт приймання-передачі транспортних засобів і техніки** (складають під час мобілізації автомобіля);
- 2) **Акт про повернення транспортних засобів і техніки, залучених під час мобілізації** (оформляють під час демобілізації автомобіля).

У цих документах, зокрема, зазначають таку інформацію щодо автомобіля:

- відомості про власників;
- відомості про технічний стан;
- залишкову (балансову) вартість;
- інші необхідні відомості, що дають змогу ідентифікувати транспортний засіб. До таких відомостей можна віднести: модель, колір, номер кузова і двигуна, державний номер автомобіля тощо.

При передачі автомобіля, за власною ініціативою власника та за рахунок його коштів може проводитися незалежна оцінка транспортного засобу або техніки шляхом залучення суб'єкта оціночної діяльності – суб'єкта господарювання в порядку, визначеному законодавством про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність. В такому разі в акті приймання-передачі транспортного засобу і техніки зазначається вартість транспортного засобу або техніки, визначена за результатами проведення їх незалежної оцінки.

Для повернення транспортних засобів і техніки керівники підприємств, установ та організацій, транспортні засоби й техніка яких залучалися під час мобілізації, звертаються до територіального центру комплектування та соціальної підтримки за місцем їх залучення з відповідною заявою.

Строки та пункти повернення транспортних засобів і техніки

визначаються територіальними центрами

До акта про повернення транспортних засобів і техніки додається висновок експерта (експертне дослідження) або звіт про оцінку майна (акт оцінки майна). Звіт про оцінку майна (акт оцінки майна), складений за результатами її проведення, підлягає рецензуванню відповідно до законодавства про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність.

3. Відшкодування

Право на компенсацію шкоди, завданої транспортним засобам і техніці внаслідок їх залучення під час мобілізації, мають юридичні особи комунальної і приватної форми власності, транспортні засоби і техніка яких залучалися для задоволення потреб військових формувань під час мобілізації.

Компенсація шкоди, завданої транспортним засобам і техніці внаслідок їх залучення під час мобілізації, здійснюється за рахунок коштів державного бюджету протягом п'яти наступних бюджетних періодів після оголошення демобілізації та повернення транспортних засобів і техніки підприємствам, установам та організаціям.

Для отримання компенсації шкоди, завданої транспортним засобам і техніці внаслідок їх залучення під час мобілізації, керівник підприємства, установи та організації, транспортні засоби і техніка яких залучалися під час мобілізації, після оголошення демобілізації та повернення транспортних засобів і техніки звертається до територіального центру комплектування та соціальної підтримки за місцем їх залучення із заявою, до якої додаються акт приймання-передачі, акт про повернення під час демобілізації транспортних засобів і техніки та висновок експерта (експертне дослідження) або звіт про оцінку майна (акт оцінки майна).

АО «Західна Правозахисна Група»

Нагадуємо, АО «Західна Правозахисна Група», – юридичний партнер «VICTORY GROUP», ASSC., надає професійні юридичні послуги.

Переваги АО «Західна Правозахисна Група»:

- досвідчені юристи, податкові консультанти;*
- напрацьовані вдалі кейси з оскарження;*
- наданню послуги передують детальний аналіз ситуації, моделювання її розвитку і податкове планування;*
- налагоджені процеси дистанційної, комфортної та безпечної для Замовника комунікації;*
- справедлива та розумна ціна вартості послуг та ін.*

Заповніть форму зворотного зв'язку і ми надішлемо Вам розрахунок вартості послуг.

Форма зв'язку

Ваше ім'я (обов'язково)

Ваш email (обов'язково)

Ваш номер телефону (обов'язково)

Ваше повідомлення

Наші контакти:

Номери телефонів: +38(050)-404-87-30; +38(098)-793-77-77,
електронна пошта: office@vg.ua

Захист водія від «карантинного» штрафу

В справах, що розглядаються нижче, адвокатами АО «Західна Правозахисна Група» вдало здійснено представництво та захист прав громадян – водіїв від необґрунтованого обвинувачення у скоєнні адміністративного правопорушення.

Так, працівниками поліції щодо водіїв були складені протоколи, в котрих зазначено, що водіями порушено Постанову КМУ №392 в частині недотримання встановлених «карантинних» обмежень у «нерегулярних перевезеннях» пасажирів транспортним засобом.

Однак, як аргументовано доведено адвокатами водіїв в судових засіданнях, – така відповідальність стосується виключно випадків регулярних або нерегулярних перевезень, визначення котрих наведено в Законі України «Про автомобільний транспорт». До зазначених перевезень не можна відносити поїздки, що були здійсненими у приватних цілях водіями та що розглядаються в даних справах.

Як наслідок, – до водіїв жодна відповідальність не застосована, справи закриті у зв’язку з відсутністю події і складу адміністративного правопорушення.

Нагадаємо, що згідно ст. 44-3 КУпАП санкцією за порушення правил щодо карантину є штраф на громадян від однієї до двох тисяч неоподатковуваних мінімумів доходів громадян (від 17 000 до 34 000 грн).

Посилання на постанови суду:

<http://reestr.court.gov.ua/Review/90506961>

<http://reestr.court.gov.ua/Review/90531403>

Компанія Вікторія

P.S.

У разі, якщо у вас виникла необхідність адвокатського захисту від протиправних дій (оскарження рішень) поліції, звертайтеся за електронною адресою юридичного партнера Компанії Вікторія – АО «Західна Правозахисна Група» – office@vg.ua